

فصلنامه دانش انتظامی سمنان ، دوره پانزدهم ، شماره پنجاه و پنجم ، بهار ۱۴۰۴

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۴/۰۳/۱۹

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۴/۰۳/۲۱

صفحات: ۱۰۹-۱۳۳

نگاهی به انگیزه‌های مجرمانه به جریان مالی و اقتصاد غیررسمی با رویکرد آورده‌های

مالی در قالب جرائم سازمان یافته

نویسندگان:

سیدمحمدرضا موسوی فرد^{۱*}، سیدحسام الدین رفیعی طباطبایی^۲، کاوه رضایی^۳، سیدعلی اکبر

سیادت^۴

چکیده

انگیزه‌های مالی در جرائم مالی سازمان یافته به این صورت است که گروه‌های جرم سازمان یافته با هدف کسب سود و منافع اقتصادی، جرایم را انجام می‌دهند. این گروه‌ها با استفاده از شبکه‌های گسترده و سازمانیافته، از منابع مالی مختلف بهره می‌برند و در نتیجه، سود هنگفتی از فعالیت‌های مجرمانه خود به دست می‌آورند. جرایم مالی سازمان یافته نه تنها به دست افراد بلکه به دست شرکت‌ها و حتی دولت‌ها نیز انجام می‌شود و قربانیان آن می‌توانند شامل افراد، شرکت‌ها، دولت‌ها و اقتصاد ملی کشورها باشند همین ضرورت را توجیه می‌نماید. در این جستار با رویکردی توصیفی تحلیلی با بهره‌گیری از روش اسنادی و کتابخانه‌ای در پی یافتن پاسخی برای این سوال هستیم تفکیک انگیزه‌های مجرمانه اقتصادی در قالب جرائم سازمان یافته با دیگر جرائم قابل تفکیک است یا خیر؟ در پاسخ می‌توان مدعی گردید سودهای اقتصادی چند برابری در اقدامات مجرمانه سازمان یافته با راحتی بیشتری قابل دستیابی است ولی خطر آن بیشتر از ماهیت جرائم انفرادی است.

کلید واژه‌ها: هدف مجرمانه ، اهداف اقتصادی ، گروه‌های سازمان یافته ، اقتصاد

۱. استادیار گروه حقوق جزا و جرم‌شناسی ، واحد سمنان ، دانشگاه آزاد اسلامی - mousavifard136394@gmail.com

۲. دکتری تخصصی حقوق ، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی - rafiee.hesam@iau.ir

۳. دانشجوی دکتری تخصصی حقوق کیفری و جرم‌شناسی ، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه پیام نور، تهران -

kaveh.rezaii2020@gmail.com

۴. دانشجوی دکتری تخصصی حقوق کیفری و جرم‌شناسی ، واحد سمنان ، دانشگاه آزاد اسلامی - saas7932@hotmail.com

۱. مقدمه

امروزه به دست آوردن موقعیت های اقتصادی در روند جهانی شدن با کمترین زحمت یکی از آمال تمامی افراد بدون تردید است که اینجاست که راههای بدست آوردن چنین سود های اقتصادی از راه مشروع و قانونی راه افراد عادی را با مجرمین که با همین انگیزه ولی از راه غیر قانونی و غیر مشروع دنبال می کنند مجزا می کند. جرایم اقتصادی و مالی به هرگونه فعالیت غیرقانونی غیرخسونت آمیز که منجر به خسارات مالی می شود اطلاق می شود. معمولا پولشویی که هدف غائی چنین اقداماتی می باشد که محصولی جانبی از فعالیت های جنایی است که می تواند یکپارچگی نهادهای مالی یک کشور را از بین ببرد؛ بنابراین کشف این جرم و مبارزه با آن بسیار حیاتی است اما آنچه مبارزه با این جرم را طاقت فرسا نموده ویژگی های خاص آن از جمله عدم رؤیت پذیری، ریزومیک شدن فضا و روش های ارتکاب، مرتکبین حرفه ای، تحرک و پویایی جرم، پراکندگی خطر، سازمان یافته و بدون بزه دیده بودن است. از این رو برای کشف این جرم، ناگزیر به استفاده از عملیات های مخفی هستیم از جمله آنها، عملیات دام گستری است که در جرم پول شویی، دارای سه ویژگی است؛ اول: تحصیل دلیل علیه پول شویان و خارج نمودن آنها از چرخه فعالیت جنایی. دوم: بازداشتن افرادی که ممکن است مقاصد فریب کارانه در سر داشته، این افراد با ترس از اینکه ممکن است طعمه این عملیات ها باشند از ارتکاب جرم بازداشته خواهند شد. سوم: به واسطه این عملیات ها، سازمان های جنایی برای استفاده از خدمات شرکت های پول شویی، مقادیر زیادی پول نقد را جابه جا نموده که این مسأله شناسایی آنها را برای مأمورین آسان تر خواهد کرد؛ اما یک عملیات دام گستری زمانی می تواند موفق باشد که علاوه بر به دام انداختن مجرمین واقعی، موجب متنبه شدن مجرمین احتمالی نیز شود. توجه به اقتصاد و اخلاقیات این عملیات ها و وجود مدیریت آن و توجه به عکس العمل مردم در قبال آنها از دیگر ویژگی های این عملیات است. (پیرانی و دیگران ، ۱۴۰۱، ص ۲۴۳) در این جستار با رویکردی توصیفی تحلیلی با بهره گیری از روش اسنادی و کتابخانه ای در پی یافتن پاسخی برای این سوال هستیم تفکیک انگیزه های مجرمانه اقتصادی در قالب جرائم سازمان یافته با دیگر جرائم قابل تفکیک است یا خیر؟ در پاسخ می توان مدعی گردید سوده های اقتصادی چند برابری در اقدامات مجرمانه سازمان یافته با راحتی بیشتری قابل دستیابی است ولی خطر آن بیشتر از ماهیت جرائم انفرادی است.

۲. پیشینه پژوهشی

- مقاله با موضوع: آسیب شناسی تاثیرات منفی فساد با تاکید بر جرم پولشویی بر اقتصاد کلان در حوزه جرائم سازمان یافته ملی و بین المللی به قلم سیدمحمدرضا موسوی فرد و فاطمه زهرا اربعه و

دیگران (۱۴۰۳) که در مجموعه مقالات هفتمین کنگره ملی در علوم انسانی به چاپ رسیده است در آن آمده است. به نظر می رسد تبعات این امر به نوعی در کوتاه مدت آثار منفی سویی بر اقتصاد کلان می گذارد در بلند مدت نیز باعث فروپاشی کامل جریان سالم اقتصاد کلان خواهد شد. نتایج یافته ما را بدین سو رهنمون می سازد: با گسترش شفافیت های مالی در سطوح داخلی و بین المللی ، تبادل اطلاعات چنین گروههای مجرمانه در تمامی سطوح با دیگر بازیگران ، رصد الکترونیکی منشا پول به عنوان مرجع تشخیص پول های تمیز از کثیف می توان خطرات این امر را تا حدودی کاهش داد .

- مقاله با موضوع: اقتصاد جرم در تحلیل کثرت گرایی مجازات و فردی کردن آن به قلم اسماعیل کشکولیان و دیگر همکاران که در سال ۱۴۰۲ در فصلنامه تمدن حقوقی به چاپ رسیده است در آن آمده است: اقتصاد جرم و جنایت یکی از موضوعات بین‌رشته‌ای است که پس از دهه ۱۹۷۰ میلادی با تلاش‌گری بکر وارد علم اقتصاد شده و این علم در تلاش است تا جنبه‌های اقتصادی جرم و جنایت را تحلیل کند. وقوع جرم به عنوان یک پدیده نامطلوب اجتماعی، علل اقتصادی و اجتماعی متعددی داشته و با توجه به اهمیت موضوع جرم، در کشورهای مختلف، در سال‌های اخیر مطالعات گسترده‌ای برای شناسایی و تبیین علل وقوع آن انجام شده است. شناسایی و تبیین علل وقوع جرم، ما را به هدف پیشگیری نائل می‌سازد؛ چراکه هزینه‌های جرم به ویژه هزینه‌های مجازات از جمله حبس، بار سنگینی را بر دستگاه اجرایی، تحمیل می‌کند.

- مقاله با موضوع: رابطه اقتصاد با وقوع جرم به قلم احمدوند و دیگران که در سال ۱۳۹۶ در اولین کنفرانس ملی پژوهش های نوین ایران و جهان در روانشناسی و علوم تربیتی، حقوق و علوم اجتماعی به چاپ رسیده است در آن آمده است: وقوع جرم به عنوان یک پدیده نامطلوب اجتماعی، علل اقتصادی و اجتماعی متعددی داشته و با توجه به اهمیت موضوع جرم در کشورهای مختلف، در سال های اخیر مطالعات گسترده ای برای شناسایی و تبیین علل وقوع آن انجام شده است. باید اذعان داشت که اقتصاد، عامل اصلی توسعه یافتگی محسوب می شود بنابراین سیاست گذاری های اقتصادی بایستی به گونه ای باشد که یک نوع توازن و انسجام اقتصادی را در کشور بوجود آورد و در واقع، برخی اوقات منظور از توسعه همان رشد اقتصادی بوده است. از این منظر، یکی از عوامل عمده و تاثیر گذار در ارتکاب جرم وضعیت نابسامان اقتصادی خانوارها می باشد. به عبارت دیگر، این دیدگاه ضعف اقتصادی و عدم توان مالی را در ارتکاب جرم بسیار موثر می داند و می توان گفت فقر و محرومیت مادی از مهمترین عوامل بوجود آورنده جرم به حساب می آید.

- دیگر منابعی که به نوعی با موضوع حاضر مرتبط می باشند .

۳. مفاهیم راهبردی

۳.۱. مفهوم جرم سازمان یافته

جرائم سازمان یافته توسط گروه‌های مجرمانه‌ای انجام می‌شود که ساختار و سلسله‌مراتب مشخصی دارند. اعضای این گروه‌ها معمولاً روابط خانوادگی یا قومی-محلی با یکدیگر دارند و به‌طور برنامه‌ریزی شده عمل می‌کنند. جرائم سازمان یافته اغلب شامل فعالیت‌های غیرقانونی پیچیده‌ای مانند قاچاق مواد مخدر، پول‌شویی، اخاذی و ارباب است. این گروه‌ها برای انجام این جرائم از تکنیک‌ها و روش‌های حرفه‌ای و پیشرفته بهره می‌برند. یکی از ویژگی‌های مهم جرائم سازمان یافته، ماهیت پایدار و طولانی‌مدت آن است. این جرائم به‌صورت منسجم و سازمان یافته ادامه می‌یابند. مبارزه با جرائم سازمان یافته نیازمند هماهنگی‌های بین‌المللی و اقدامات سریع و قاطع قضایی و انتظامی است. جرائم سازمان یافته معمولاً برای کسب سود مالی و قدرت انجام می‌شوند. انگیزه اصلی این گروه‌های مجرمانه، دستیابی به ثروت و نفوذ اجتماعی است. این گروه‌ها اغلب از خشونت و تهدید برای پیشبرد اهداف خود استفاده می‌کنند. آن‌ها حاضرند برای حفظ منافع خود از هر ابزاری استفاده کنند. جرائم سازمان یافته اثرات مخرب اجتماعی، اقتصادی و سیاسی دارند. آن‌ها می‌توانند باعث گسترش فساد و بی‌ثباتی در جامعه شوند. مبارزه با این جرائم نیازمند آموزش عمومی، مشارکت مردم و هوشیاری اجتماعی است. پیشگیری از این جرائم بسیار مهم است.^۱

این جرائم اغلب فراملی و فرامرزی هستند، یعنی فعالیت‌های مجرمانه در چندین کشور صورت می‌گیرد. لذا مبارزه با آن‌ها نیازمند همکاری‌های بین‌المللی گسترده است. جرائم سازمان یافته غالباً شبکه‌ای عمل می‌کنند و ارتباطات و تعاملات پیچیده‌ای با سایر گروه‌های مجرمانه دارند. این گروه‌ها اغلب در صنایع و حوزه‌های مشروع نیز به فعالیت می‌پردازند تا پوششی برای فعالیت‌های مجرمانه خود ایجاد کنند. آن‌ها به‌طور معمول از فناوری‌های نوین و روش‌های پیچیده برای ارتباطات و انتقال غیرقانونی پول و کالا استفاده می‌کنند. جذب نیروهای متخصص و بهره‌گیری از تخصص‌های مالی، حقوقی و فنی از ویژگی‌های این گروه‌ها است. این گروه‌های مجرمانه اغلب در

۱. ویژگی‌های جرائم سازمان یافته شامل یک گروه ساختاریافته متشکل از سه یا چند نفر است که در طول زمان برای ارتکاب جرائم جدی با هدف سود مالی یا یکدیگر همکاری می‌کنند. این گروه‌های جنایتکار مانند کسب و کارهای قانونی یا ساختار سلسله مراتبی از جمله رئیس، مشاور، کاپیتان، سرباز و افراد با مهارت‌های خاص عمل می‌کنند. اعضا بسیار وفادار هستند، تشریفات آغازین را انجام می‌دهند و به رازداری سوگند یاد می‌کنند. جرائم سازمان یافته با عرضه کالاها و خدمات غیرقانونی که تقاضای بالایی دارند، مانند قاچاق مواد مخدر، قاچاق، جرائم ناشی از نفرت، و وام‌گیری رشد می‌کند. این گروه‌ها با تغییرات سازگار می‌شوند و ممکن است در فعالیت‌های مجرمانه مختلفی مانند قاچاق انسان، پول‌شویی، کلاهبرداری، فساد و غیره شرکت کنند. تاریخچه جرائم سازمان یافته سیر تحول آن را در جوامع مختلف نشان می‌دهد که ریشه در فعالیت‌های مجرمانه مختلف و پاسخ به تقاضاهای جامعه برای کالاها و خدمات غیرقانونی دارد. جهت مطالعه بیشتر در این خصوص رجوع شود به: (Ressler, 1958)

بخش‌هایی از اقتصاد رسمی نفوذ پیدا می‌کنند و با برخی مقامات و مسئولان دولتی و غیردولتی روابطی برقرار می‌کنند. آن‌ها برای ایجاد نفوذ در سطوح بالای حکومتی، از ابزارهایی مانند رشوه، ارباب و تهدید استفاده می‌کنند. جرائم سازمان‌یافته به دلیل برخورداری از منابع مالی قابل توجه، توانایی بالایی در به‌کارگیری وکلای حرفه‌ای و نفوذ در دستگاه قضایی دارند. آن‌ها با ایجاد یک شبکه اطلاعاتی و امنیتی کارآمد، تلاش می‌کنند از نفوذ مأموران دولتی جلوگیری کنند. علاوه بر سود مالی، کسب اعتبار اجتماعی نیز از اهداف این گروه‌هاست. آن‌ها سعی می‌کنند در میان مردم جایگاهی محترمانه کسب کنند. چنین جرائمی اغلب از طریق شرکت‌ها و مؤسسات ظاهراً مشروع انجام می‌شوند. این شرکت‌ها به‌عنوان پوششی برای فعالیت‌های غیرقانونی به کار گرفته می‌شوند. یکی از ویژگی‌های مهم این جرائم، توانایی بالا در سازمان‌دهی و برنامه‌ریزی است. آن‌ها به‌طور منظم و حساب‌شده عمل می‌کنند تا کمتر در معرض شناسایی و دستگیری قرار گیرند. این گروه‌ها اغلب تلاش می‌کنند تا با جذب و حمایت افراد بانفوذ، خود را در برابر پیگرد قانونی مصون نگه دارند. آن‌ها به‌طور مرتب از فناوری‌ها و روش‌های نوین ۱ برای پنهان‌کاری و ایجاد امنیت بیشتر بهره می‌برند. جرائم سازمان‌یافته می‌توانند تهدیدی جدی برای امنیت ملی کشورها باشند، به‌ویژه اگر دولت‌ها آسیب‌پذیری در برابر آن‌ها داشته باشند.^۲

1. New Technologies and Methods

۲. جهت آشنایی بیشتر به اسناد بین‌المللی در این خصوص اگر رجوع کنیم باید گفت: دامنه کاربرد کنوانسیون جرائم سازمان یافته به وضوح در ماده ۳ تعریف شده است و پیشگیری، تحقیق و تعقیب جرائم ذکر شده در بالا و همچنین جرائم جدی را در بر می‌گیرد. ماده ۳ همچنین شامل دو شرط اضافی برای تحدید دامنه کاربرد کنوانسیون است: جرائم تحت پوشش باید ماهیت فراملیتی داشته و شامل یک گروه جنایتکار سازمان یافته باشد. نحوه برخورد کنوانسیون با عنصر فراملیتی به ویژه جالب است. به طور کلی، جرائم فراملی جرایمی هستند که برنامه ریزی، هدایت شده، کنترل شده، اجرا می‌شوند یا دارای اثراتی در سراسر مرزهای ملی هستند. عنصر فراملیتی در کنوانسیون جرائم سازمان یافته همانطور که در ماده ۳ (۲) کنوانسیون جرائم سازمان یافته تصریح شده است، این جرم ماهیت فراملی دارد اگر:

- (i) در بیش از یک کشور انجام شده است.
- (ii) در یک دولت ارتکاب یافته است، اما بخش عمده‌ای از آماده سازی، برنامه ریزی، هدایت یا کنترل آن در کشور دیگری صورت می‌گیرد.
- (iii) در یک دولت مرتکب شده است اما شامل یک گروه جنایتکار سازمان یافته است که در بیش از یک کشور درگیر فعالیت‌های مجرمانه است.
- (IV) در یک کشور ارتکاب یافته است اما در کشوری دیگر آثار اساسی دارد.

با این حال، کنوانسیون با دقت تدوین شد تا از خلأهای موجود در قوانین داخلی جلوگیری شود. به همین دلیل، بند ۲ ماده ۳۴ تصریح می‌کند که در سطح داخلی، دولت‌ها موظفند مستقل از ماهیت فراملی جرم یا دخالت یک گروه جنایتکار سازمان یافته، قانون وضع کنند. ویژگی کلیدی کنوانسیون جرائم سازمان یافته تأکید آن بر همکاری بین‌المللی است که در مازول‌های ۸ و ۱۱ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. همکاری فرامرزی جامع، چند سازمانی و انعطاف پذیر برای اطمینان از تحقیق و تعقیب مناسب جنایات سازمان یافته فراملی ضروری است. همکاری بین‌المللی در عدالت کیفری زمانی اتفاق می‌افتد که کشورها اطلاعات، منابع، بازرسان و دادستان‌ها را برای دستیابی به هدف مشترک مبارزه با گروه‌های جنایتکار سازمان یافته و فعالیت‌های مجرمانه‌شان به اشتراک می‌گذارند. کنوانسیون جرائم سازمان یافته شامل مجموعه‌ای از اقدامات برای ایجاد و تسهیل این همکاری بین‌کشورهایی عضو است. این اقدامات عبارتند از:

۱. استرداد (ماده ۱۶)؛
۲. انتقال محکومین (ماده ۱۷)؛
۳. کمک حقوقی متقابل (ماده ۱۸)؛
۴. تحقیقات مشترک (ماده ۱۹)؛
۵. انتقال دادرسی کیفری (ماده ۲۱)؛
۶. همکاری مجری قانون (ماده ۲۷).

۳. ۲. انگیزه‌های مجرمانه جرائم سازمان یافته

نظریه فعالیت معمول یک نظریه جرم شناسی است که جرم را نتیجه همگرایی سه عنصر مجرم با انگیزه، هدف مناسب و فقدان سرپرست توانا توضیح می‌دهد. این نظریه توسط مارکوس فلسون و لارنس ای کوهن در اواخر دهه ۱۹۷۰ ارائه شد. بر اساس این نظریه، جرم زمانی رخ می‌دهد که مجرم با انگیزه با هدف مناسبی مواجه شود و هیچ کس یا هیچ چیزی برای جلوگیری از وقوع جرم وجود نداشته باشد. فقدان یک قیم توانا می‌تواند به دلیل فقدان تدابیر امنیتی، فقدان نظارت انسانی یا صرفاً به این دلیل باشد که قربانی احتمالی درگیر یک فعالیت معمولی است و توجهی نمی‌کند. نظریه فعالیت معمول برای توضیح طیف گسترده‌ای از رفتارهای مجرمانه، از جرائم دارایی مانند سرقت و سرقت تا جرائم جدی‌تر مانند تجاوز جنسی و تجاوز استفاده شده است. این تئوری در محیط‌های مختلفی از جمله مدارس، مشاغل و جوامع به کار گرفته شده است و برای اطلاع‌رسانی توسعه استراتژی‌های پیشگیری از جرم استفاده شده است. ۱. به‌طور کلی، نظریه فعالیت معمول چارچوب مفیدی برای درک چگونگی وقوع جرم و چگونگی جلوگیری از آن با افزایش حضور سرپرستان توانمند، کاهش فرصت‌های رفتار مجرمانه و تغییر فعالیت‌های معمول قربانیان احتمالی فراهم می‌کند. علی‌الحدال انگیزه‌های رفتار مجرمانه متفاوت است. برای مثال، نرخ جرم و جنایت در مناطق فقیر معمولاً بالاتر است، زیرا مردم زمانی که معتقدند منابع مالی برای زنده ماندن ندارند ممکن است به اقدامات شدید متوسل شوند. سایر محرک‌های فعالیت مجرمانه ممکن است شامل انتقام، هیجان ارتکاب جرم، بیماری روانی یا اعتیاد باشد. متخصصان عدالت کیفری باید با انواع جرائم و انگیزه برخی از آن‌ها برای انتخاب این سبک زندگی و همچنین نحوه شناسایی مجرمان، دستگیری و محاکمه آن‌ها آشنا شوند. اگر بخواهیم تعریفی از این امر را داشته باشیم معتقدیم جهت‌گیری ارزشی مزدورمنفعت‌گرایانه مجرمان جرائم سازمان‌یافته، طمع و سوداگری آن‌ها را تعیین می‌کند که در نگرش مخرب آن‌ها نسبت به اموال دیگران و تمایل ضد اجتماعی پایدار برای تصرف و تملک آن تحقق می‌یابد.^۲ برای انتقال نظریه‌های انگیزش جرم مراحل زیر را می‌توان دنبال کرد:

۱. راهبردهای مؤثر پیشگیری از جرم نیز شامل رویکرد چند سازمانی است که شامل همکاری بین سازمان‌های مجری قانون، سازمان‌های اجتماعی و سایر ذینفعان است. این رویکرد تشخیص می‌دهد که پیشگیری از جرم یک مسئولیت مشترک است و یک رویکرد جامع برای رسیدگی به عوامل پیچیده و مرتبط با رفتار مجرمانه ضروری است. راهبردهای پیشگیری از جرم، رویکردهای چندوجهی هستند که هدف آنها کاهش فرصت ارتکاب جرم برای مجرمان، کاهش پاداش ناشی از جرم و افزایش خطرات و هزینه‌های ارتکاب جرم است. جهت مطالعه تکمیلی به منابع فوق‌الذکر مراجعه فرمایید:

۲. (Sanam Vaghefi, 2023) & (Lawrence W et al, 1998) & (Trafficking in Persons..., 2023)

درک نظریه‌ها: داشتن درک خوب از نظریه‌های مختلف انگیزش جرم، مانند نظریه انتخاب منطقی (RAT)، نظریه یادگیری اجتماعی و نظریه فشار مهم است.

شناسایی محرک‌ها: بر اساس نظریه‌های انگیزش جرم، محرک‌هایی را که بیشترین ارتباط را با زمینه محل کار دارند، شناسایی کنید. این می‌تواند شامل مواردی مانند سود مالی، قدرت و کنترل، یا مسائل شخصی مانند استرس یا سوء مصرف مواد باشد.

انجام ارزیابی ریسک: ارزیابی ریسک کامل را برای شناسایی مناطقی که جرم ممکن است رخ دهد و ارزیابی تأثیری که می‌تواند بر محل کار داشته باشد، انجام دهید.

تدوین یک طرح امنیتی: بر اساس نتایج ارزیابی ریسک و درک محرک‌ها، یک طرح امنیتی جامع که شامل اقدامات امنیتی فیزیکی و پرسنلی و همچنین آموزش کارکنان است، تهیه کنید.

اجرا و نظارت: اجرای طرح امنیتی و نظارت منظم بر آن برای اطمینان از مؤثر بودن آن .

با پیروی از این مراحل، تئوری‌های انگیزش جرم را می‌توان در زمینه محیط کار اعمال کرد و برای اطلاع از توسعه یک طرح امنیتی جامع که به پیشگیری و کاهش جرم کمک می‌کند، استفاده کرد. (Ismi.2023) باید در نظر داشت برای تحول‌گرایی در بحث انگیزه مجرمانه در قالب این نظریه مجرم با انگیزه برای ارتکاب جرم لازم است اما کافی نیست. بخش بزرگی از این نظریه بر این موضوع تمرکز دارد که چگونه تغییرات در شیوه زندگی یا فعالیت‌های معمول بر فرصت‌های جرم و جنایت تأثیر می‌گذارد. (Hindelan1978)

۴. یافته‌های تحقیقاتی

۴.۱. شکل‌گیری چرخه اقتصاد مجرمانه

اگر بخواهیم اقتصاد مجرمانه را خیلی ساده تعریف کنیم هرگونه سود و درآمدی که ناشی از فعالیت‌های مجرمانه باشد یا عواید ناشی از آن را می‌توان در قالب اقتصاد مجرمانه دسته‌بندی کرد. اقتصاد فعالیت جنایی شامل تجزیه و تحلیل علل، عواقب و پیشگیری از اقدامات غیرقانونی در زمینه اقتصاد است. درک عوامل تعیین‌کننده و نشانگرهای فعالیت‌های مجرمانه و غیرقانونی به‌منظور توسعه استراتژی‌های پیشگیری مؤثر مهم است. (Serhii et al, 2020, p34) گروه تحقیقاتی یوروپل زمینه‌های متعددی را برای رویکردها و مصادیق اقتصاد مجرمانه مورد بحث و بررسی قرار داده‌اند که به‌صورت مختصر اگر بخواهیم به آن‌ها اشاره کنیم چنین باید گفت: زمینه‌های جرائم اقتصادی مورد علاقه گروه‌های تحقیقاتی مشترک یوروپل به شرح ذیل به تصویر کشیده شده است:

«کلاهبرداری MTIC که شامل بهره‌برداری مجرمانه از قوانین مالیات بر ارزش‌افزوده (VAT) در اتحادیه اروپا می‌شود که منجر به از دست رفتن درآمد به میلیاردها یورو برای کشورهای عضو می‌شود. تقلب مالیات غیرمستقیم که به قاچاق کالاها با مالیات بالا مانند تنباکو، الکل و سوخت اشاره دارد. پول‌شویی، فرآیند قانونی جلوه دادن عواید حاصل از فعالیت مجرمانه آن را می‌توان نام برد. معمولاً ریسک کم و سود زیاد مرتبط با جرائم اقتصادی، آن را به یک فعالیت بسیار جذاب برای گروه‌های جنایت سازمان‌یافته تبدیل کرده است. به دلیل پیچیدگی تحقیقات مورد نیاز، احتمال کشف و پیگرد تقلب کم است. این امر به‌ویژه در مورد موارد کلاهبرداری که فقط از طریق همکاری بین‌المللی قابل کشف است و برای جرائم اینترنتی که نیاز به ایجاد صلاحیت قضایی دارند، صادق است. گروه‌های جنایتکار سازمان‌یافته که در سطح بین‌المللی فعالیت می‌کنند از تفاوت در قوانین ملی سود می‌برند. آسیب‌پذیری‌های فردی و سازمانی مانند عدم آگاهی قربانیان و درک کم‌خطر از سوی گروه‌های هدف، عواملی هستند که برای اکثر انواع کلاهبرداری‌ها وجود دارد. البته آگاهی افزایش‌یافته است که اعمال خاصی در بخش مالی که زمانی صرفاً عملکرد ضعیف تجاری تلقی می‌شدند ممکن است در واقع مجرمانه بوده باشند. سرمایه‌گذاری بی‌پروا گسترده، ارائه نادرست صورت‌های مالی و توطئه برای دست‌کاری نرخ‌های سود بین‌بانکی در تعریف جرائم جدی و سازمان‌یافته قرار می‌گیرد. خسارات هنگفت مرتبط با کلاهبرداری مالی در سطح بالا، سیستم‌های تأمین اجتماعی را تضعیف می‌کند و سیستم‌های اقتصادی را بی‌ثبات می‌کند. به‌وضوح نشان‌دهنده شکست خودتنظیمی است.»^۱

به‌عنوان یک مصداق اگر بخواهیم به اقتصاد کثیف ناشی از جرائم خاص رجوع کنیم به تجارت ناشی از مواد مخدر در کشور مکزیک که اتفاقاً ناشی از جرائم سازمان‌یافته است دقت کنیم: در اینجا من به دنبال ردیابی اهمیت اقتصادی تجارت مواد مخدر مکزیک، پیچیدگی درآمد دولت فدرال و سازمان آن هستیم؛ و در پرتو دگرگونی‌های آن، درک تأثیر آن بر قوانین ملی و جایگاه آن در سرکوب و جرم‌انگاری فعالان اجتماعی که دولت را ناآرام می‌کنند. کارتل‌های مواد مخدر مکزیک به غیر از سایر مواد مخدر، جنایات و معاملات غیرقانونی، بالغ بر ۷ میلیارد دلار از انتقال و فروش کوکائین به بازار ایالات‌متحده درآمد دارند. به‌عنوان مثال، یک کیلوگرم خمیر پایه هیدروکلراید کوکائین به ۴۵۰ تا ۶۰۰ کیلوگرم برگ کوکا نیاز دارد. یک کشاورز کلمبیایی به‌طور متوسط به ازای هر کیلو ۱.۳۰ دلار دریافت می‌کند، یعنی هر کیلو پایه کوکائین بین ۵۸۵ تا ۷۸۰ دلار قیمت دارد. در جنگل، این به قیمت حدود ۷۰۰ تا ۲۰۰۰ دلار فروخته می‌شود. در بنادر این کشور قیمت‌ها به محدوده ۵۰۰ تا ۷۰۰۰ دلار می‌رسد. در آمریکای مرکزی، یک کیلوگرم به‌راحتی می‌تواند به ارزش

حدود ۱۰۰۰۰ دلار برسد. در مرز شمالی مکزیک، قیمت ممکن است حتی به ۱۵۰۰۰ دلار برسد. در سراسر مرز در ایالات متحده، همان کیلو را می‌توان به صورت عمده باقیمت خیره‌کننده ۲۷۰۰۰ دلار یا بیشتر فروخت. در سال ۲۰۱۰، قیمت هر گرم کوکائین تصفیه‌شده در ایالات متحده به ۱۶۵ دلار رسید، بنابراین کیلوی اصلی آن، با میانگین هزینه ۶۵۰ دلار، می‌تواند در خرده فروشی به قیمت ۱۶۵۰۰۰ دلار، بیش از ۲۵۰ برابر قیمت اصلی، فروخته شود. زمانی که تقلب شیمیایی برای کاهش خلوص و افزایش حجم داروهای عرضه‌شده در بازار به معادله اضافه شود، سود بیشتر می‌شود. (2015, Gutiérrez)

با این وجود، به‌طور گسترده شناخته‌شده است که ارتباط فزاینده کارتل‌ها با شرکت‌های قانونی باعث نادیده گرفتن بی‌شماری از جرائم از جمله اخاذی، آدم‌ربایی، قاچاق انسان و قاچاق مهاجر شده است و کارتل‌ها و شرکت‌های قانونی سودهای فوق‌العاده‌ای را به اشتراک می‌گذارند. در سال ۲۰۰۶، مقامات ایالات متحده ۸۰۰ میلیون دلار - ۱۳ میلیارد دلار درآمد از قاچاقچیان مکزیکی برای فروش مواد مخدر برآورد کردند. در سال ۲۰۰۹، وزارت دادگستری ایالات متحده درآمد سالانه کارتل‌ها را ۳۹ میلیارد دلار برآورد کرد. گسترش اقتصادی به اصطلاح کارتل‌های صنعت دارو را نمی‌توان جدا از شکل آن‌ها به‌عنوان واحدهای اقتصادی که در غیر این صورت شرکت‌ها نامیده می‌شوند درک کرد. برخی از این شرکت‌ها شکلی از یکپارچگی عمودی را ایجاد کرده‌اند که تولید مواد خام را به فروش محصول نهایی مرتبط می‌کند. در این واحدها، فرآیندهای تخصصی سازی و برون‌سپاری نیروی کار نیز باید مورد توجه قرار گیرد؛ بنابراین، هنگام صحبت از «جرائم سازمان‌یافته»، تمایز بین سطوح ضروری است، زیرا اندازه و عملکرد آن‌ها به تأثیر اقتصادی، سیاسی و اجتماعی که ممکن است در سهام هر واحد داشته باشند، بستگی دارد. این فرضیه توضیح خوبی برای تفاوت در رفتار کارتل‌ها ارائه می‌دهد. این بدان معنا نیست که کارتل‌ها خشونت‌آمیز نیستند^۱. در واقع، خشونت یکی از ویژگی‌های ذاتی کارتل‌ها است، زیرا آن‌ها فاقد قراردادهای قانونی تضمین‌کننده کسب‌وکار در سرمایه‌داری هستند. عمل در آیوتزیناپا را نمی‌توان به‌عنوان یک پدیده منزوی درک کرد، بلکه به‌عنوان اجرای یک دستور مستقیم. هدف آن ممکن است به دلیل منافع کارتل‌ها و منافع دولت باشد؛ بنابراین، تجارت مواد مخدر، آن دشمن پراکنده داخلی، می‌تواند بهانه‌ای عالی برای انجام و پنهان کردن جنایاتی باشد که دولت، شرکت‌های فراملیتی و

۱. اما در دکتترین معنای دیگری برای اقتصاد مجرمانه در نظر گرفته شده است بدین کیفیت آمده است که: تحلیل اقتصادی رفتار جنایی و حقوق کیفری یک کار بسیار موفق بوده است. به عنوان یک شرکت دانشگاهی، به هدف تحقیق دست یافته است ادبیات بزرگ و رو به رشدی ایجاد کرده است. اما مهمتر از موفقیت تحصیلی، تأثیر این شاخه از یادگیری بر روی تمرین واقعی بوده است. درک اثرات بازدارندگی و پاسخ‌های منطقی توسط مجرمان به‌طور اساسی هدف و عملکرد سیستم عدالت کیفری را تغییر داده است. نک به:

نخبگان مکزیکی مستقیماً از آن سود می‌برند. این امر باعث می‌شود که اقدامات این شرکت‌ها کم‌تر وحشیانه نباشد، بلکه ما را ملزم می‌کند تا در مورد سلاح‌های متفاوتی که دولت با آن نظم و انضباط لازم برای حفظ و گسترش غارتی که این کشور در معرض آن است، تجدیدنظر کنیم. (Rubin, et al, 2006, 205)

جرائم اقتصادی، از جمله جریان‌های مالی غیرقانونی، منابع بسیار مورد نیاز برای بازسازی خدمات عمومی کشورها را از امنیت و عدالت به خدمات اجتماعی اولیه مانند منحرف می‌کند. ۱ می‌توان گفت اقتصاد مجرمانه برای شکل‌گیری خود حتماً باید به قدرت سازی شخصی یا دسترسی به منابع قدرت اقدام کند و اگر چنین نکند قطعاً به‌زودی متلاشی خواهد شد همین امر باعث بروز گروه‌های مافیایی مبتنی بر اقتصاد مجرمانه می‌شود که معمولاً در کالبد سیستم‌های دولتی و دیگر قوا نفوذ می‌کنند و تعارض منافع را به وجود می‌آید در برخی از مواقع عدم تلاش واقعی برای مبارزه با آن‌ها محسوس است. اقتصاد فعالیت مجرمانه یک زمینه پیچیده است که شامل تجزیه و تحلیل هزینه‌ها و منافع مرتبط با رفتار مجرمانه است. اقتصاددانان به جرم به‌عنوان یک تصمیم منطقی نگاه می‌کنند که در آن افراد مزایای ارتکاب جرم را در مقابل هزینه‌های مربوطه می‌سنجند. تصمیم برای درگیر شدن در فعالیت‌های مجرمانه اغلب بر اساس تجزیه و تحلیل هزینه-فایده است، جایی که افراد عواملی مانند احتمال گرفتار شدن مجرم در دام قانون و شدت مجازات‌های کیفری را در نظر می‌گیرند. (Krafft, 2019)

مطالعات نشان می‌دهد که مجرمان تمایل دارند تا نفع شخصی خود را به حداکثر برسانند، مشابه نحوه تصمیم‌گیری افراد در بازار کار. تئوری اقتصادی جرم نشان می‌دهد که نرخ جرم به‌طور منفی با هزینه‌های فرصت و احتمال و شدت مجازات مرتبط است، درحالی‌که به‌طور مثبت با منافع ناشی از رفتار مجرمانه مرتبط است. اقتصاد رفتار مجرمانه شامل درک چگونگی تصمیم‌گیری منطقی افراد در مورد فعالیت‌های مجرمانه با سنجیدن منافع بالقوه در برابر هزینه‌های مرتبط است. تئوری اقتصادی جرم اساساً استدلال می‌کند که مجرمان به‌طور عقلانی منافع شخصی خود (مفید بودن) را مشروط به محدودیت‌ها (قیمت‌ها، درآمدها) که در بازار با آن مواجه هستند، به حداکثر می‌رسانند؛ بنابراین، تصمیم به مجرم شدن در اصل هیچ تفاوتی با تصمیم برای تصدی شغل دیگری ندارد. این نظریه ادعا می‌کند که نرخ جرم با هزینه‌های فرصت و با احتمال و شدت مجازات ارتباط منفی دارد و به‌طور مثبت با منافع ناشی از جنایات مرتبط خواهد بود. بسیاری از آزمون‌های آماری تجربی روی این مدل اقتصادی انجام شده و به‌طور پیوسته از این نظریه حمایت کرده‌اند. در سال ۱۹۷۳، مطالعه‌ای در مورد اثر بازدارنده مجازات سرمایه انجام شد و نتایج نشان داد که در طول زمان

مجازات سرمایه به‌طور قابل توجهی و ارتباط مهمی با موارد غیرقابل تغییر دارد. برخی از مطالعات اقتصادی درباره جرائم سازمان‌یافته وجود دارد که جرائم سازمان‌یافته را شبکه‌ای از شرکت‌هایی می‌دانند که یک انحصار برای ارائه کالاها و خدمات تشکیل می‌دهند. فردی که سابقه زندان دارد، فرصت کمتری برای خودداری از ارتکاب جرم دارد. (1978, RUBIN)

استدلال اقتصادی می‌تواند برای تجزیه و تحلیل فعالیت جنایی، مانند تأثیر قوانین پنهان سلاح بر فعالیت حمل اسلحه استفاده شود. مشخص شده است که بیکاری عامل مؤثر در جرائم مالکیت است. اقتصاددانان استدلال می‌کنند که مجرمان اساساً در پاسخ به مشوق‌ها با عموم مردم تفاوت ندارند. رویکرد اقتصادی نشان می‌دهد که جرم می‌تواند با افزایش هزینه‌های مورد انتظار فعالیت‌های غیرقانونی برای مجرمان بالقوه کاهش یابد. این دیدگاه بر اهمیت بازدارندگی در شکل‌دهی رفتار مجرمانه تأکید می‌کند و ارتباط منفی بین نرخ جرم و هزینه‌های فرصت، احتمال مجازات و شدت مجازات را برجسته می‌کند. مطالعات تجربی به‌طور مداوم از مدل اقتصادی جرم حمایت کرده‌اند و این ایده را تقویت می‌کنند که مجازات مانع از فعالیت مجرمانه می‌شود. در اصل، نظریه اقتصادی جرم، چارچوبی برای درک رفتار مجرمانه از طریق دریچه تصمیم‌گیری منطقی فراهم می‌کند، جایی که افراد خطرات و پاداش‌های مرتبط با درگیر شدن در فعالیت‌های غیرقانونی را ارزیابی می‌کنند. نظریه اقتصادی جرم، رفتار مجرمانه را با این فرض که مجرمان، مانند تصمیم‌گیرندگان منطقی، هزینه‌ها و منافع فعالیت‌های غیرقانونی را می‌سنجند، توضیح می‌دهد. بر اساس این نظریه، افراد زمانی دست به رفتار مجرمانه می‌زنند که منافع آن بیشتر از هزینه‌های آن باشد. مؤلفه‌های کلیدی این نظریه شامل مدل انتخاب عقلانی است که در آن افراد برای به حداکثر رساندن منفعت شخصی خود عمل می‌کنند و اثر بازدارنده، جایی که احتمال و شدت مجازات بر تصمیمات جنایی تأثیر می‌گذارد. (2023, FindLaw)

۲.۴. مدیریت و مدل‌های تصمیم‌گیری؛ اقدامات مجرمانه سازمان‌یافته

امروزه جرائم سازمان‌یافته نحوه مدیریت آن‌ها و مدل‌های تصمیم‌گیری در درون این گروه‌ها می‌تواند در راه کمک به شناسایی آن‌ها و مبارزه واقعی بسیار مؤثر باشد یعنی به عبارت دیگر مبارزه دستگاه عدالت کیفری و ضابطان آن با یک پدیده سرپیسته و ناشناخته نیست، بلکه با پدیده مجرمانه‌ای سرو کار دارند که تا حدودی بر روش‌ها و رویکردهای آن‌ها آشنایی و اشراف دارند همین می‌تواند مبارزه با این جرائم را واقعی‌تر کند. صدها مورد و مطالعه از گروه‌های جنایی سازمان‌یافته با یافته‌های جالب بسیاری وجود داشته است. خلاصه کردن همه آن‌ها در زمان، مکان و انواع جرم غیرممکن است، با این حال تعداد زیادی از مطالعات تجربی سه نوع کلی گروه‌های

جنایی سازمان یافته را شناسایی می کند. این سه نوع یا مدل های مختلف خلاصه شده است: یک مدل تلاش برای گرفتن جوهر یک پدیده برای درک واضح تر آن است. برای مثال، ما جهان، رشد کودک، روند پیری و بسیاری از مفاهیم دیگر را برای درک آن ها مدل سازی می کنیم. الگوها یا مدل های گروه های جنایی سازمان یافته را می توان به سه نوع کلی گروه بندی کرد: گروه هایی با ساختار سلسله مراتبی یا سازمانی؛ گروه هایی بر اساس ارتباطات فرهنگی یا قومی محلی؛ و گروه هایی که به روابط اقتصادی نوع کسب و کار متکی هستند. در میان این مدل ها همپوشانی وجود دارد و شاید تعداد کمی از گروه های جنایتکار سازمان یافته به عنوان یک «نوع» متمایز وجود داشته باشند، اما تفاوت های مهمی در میان این مدل ها وجود دارد که مستحق تجزیه و تحلیل دقیق تر هستند. (Fromiti, 2020)

مدل سلسله مراتبی جرم سازمان یافته را به عنوان گروهی از بازیگران وابسته به یکدیگر تعریف می کند که در آن رتبه بندی روشنی در میان شرکت کنندگان وجود دارد که رهبران را از سایر اعضای شرکت جنایی متمایز می کند. این ساختار به عنوان مدل «بوروکراتیک»^۱، «شرکت» یا «سازمان» جرم سازمان یافته نامیده شده است. این توصیف از گروه های جنایتکار سازمان یافته^۲ آن را به عنوان یک ساختار دولتی یا نظامی می بیند که در آن فعالیت های غیرقانونی^۳ توسط مافوق سازماندهی و تأیید می شود و توسط عاملان سطح پایین تر که بخشی از گروه هستند انجام می شود. گزارش های اولیه توسط مخبرین گروه های مافیایی در ایالات متحده و ایتالیا را متشکل از کارفرمایان، ستوان ها و سربازانی توصیف کرد که مناطق را کنترل می کردند و شرکت های جنایی سودآور^۴ را با این گروه ها («خانواده ها») اداره می کردند. این حساب ها جوهر مدل سلسله مراتبی جرم سازمان یافته را فراهم می کردند که با ساختار، رتبه بندی و سازماندهی روشنی کار می کرد. رویکرد سلسله مراتبی به جرم سازمان یافته در گزارش های رسمی اتخاذ شد و به طور گسترده ای برای توصیف همه اشکال جرم سازمان یافته فراتر از سازمان های مافیایی استفاده شد.^۵

1. Bureaucratic
2. Organized Crime Groups
3. Illegal Activities
4. For-Profit Criminal Companies

۵. برای مبارزه با چنین گروه هایی معمولاً آنان را چنین توصیف می کنند. نظریه فرآیند دوگانه نشان می دهد که تفاوت در فرآیندهای تصمیم گیری در بین مجرمان ممکن است منجر به رفتار مجرمانه شود. متخلفان در شاخص های تصمیم گیری مانند حساسیت پاداش، نرخ های تخفیف تاخیری و هوشیاری، تغییراتی را نشان می دهند که بر تمایل آنها به مشارکت در فعالیت های مجرمانه تأثیر می گذارد. این مدل ها بینش هایی را در مورد ساختارهای سازمانی و فرآیندهای شناختی زیربنای تصمیم گیری جنایی در گروه های جرم سازمان یافته ارائه می کنند. جهت مطالعه نک به:

این توصیف بر نحوه درک و پاسخ به جرم سازمان یافته در سراسر جهان تأثیر گذاشت. در طول سالها، دولت‌ها، سازمان‌های غیر دولتی و بین‌المللی و دانشگاه‌ها تعدادی از مطالعات را در مورد مدل‌های گروه‌های جنایی سازمان یافته انجام دادند. نتایج نشان می‌دهد که مدل سلسله مراتبی برخی از گروه‌های جنایتکار سازمان یافته را مشخص می‌کند، اما بسیاری دیگر وجود دارند که به این ترتیب سازماندهی نشده‌اند. تحقیقات نشان داده است که گروه‌های مافیایی بسیار سازمان یافته و سلسله مراتبی در یک انتهای طیف گروه‌های جنایتکار سازمان یافته «با انواع امکانات ترکیبی در بین» وجود دارد. مدل سلسله مراتبی در توصیف چگونگی سازماندهی و کار برخی گروه‌ها با توجه به موقعیت، قلمرو و اهمیت شناسایی به‌عنوان «ارتباط» با گروه بسیار مفید است. یک نتیجه بدبختانه از پایبندی گسترده به مدل سلسله مراتبی جرم سازمان یافته این فرض بود که تعقیب موفق مدیران جرم سازمان یافته گروه‌های جنایی سازمان یافته را به‌طور کامل با فروپاشی خانواده‌های جنایت از بین می‌برد. بسیاری از پیگردهای موفق مربوط به مافیا تا به امروز در مطالعات مختلف و متنوعی که انجام شده است نشان داد که تقاضای مداوم برای کالاها و خدمات غیرقانونی منجر به ظهور رهبران و شرکت‌های غیرقانونی جدید برای بهره برداری از این بازارهای غیرقانونی سودآور شد.

۵. انگیزه‌های مالی در جرائم سازمان یافته و مافیایی

مافیای سازمان‌های سودجو و غیرقانونی هستند که با انگیزه‌های مالی و کسب قدرت، به دنبال منافع شخصی خود می‌باشند. آن‌ها از طریق فعالیت‌های غیراخلاقی و خلاف قانون مانند قاچاق مواد مخدر، فحشا، قمار، جعل اسناد و پول‌شویی، سعی در کسب ثروت و نفوذ دارند. گاهی نیز با نفوذ در عرصه سیاست و اقتصاد و استفاده از رانت و روابط، به دنبال تحکیم قدرت خود هستند. باز هم تأکید می‌شود از ویژگی‌های بارز مافیای می‌توان به سازمان‌یافتگی، اتحاد و وفاداری اعضا و استفاده از خشونت و تهدید برای دستیابی به اهدافشان اشاره کرد. در مجموع، مافیای تهدیدی جدی برای امنیت و عدالت اجتماعی محسوب می‌شوند و باید با آن‌ها به‌طور جدی برخورد شود. این گروه‌ها اغلب تلاش می‌کنند تا با ایجاد یک نمای خیرخواهانه و کمک به اقشار آسیب‌پذیر، اعتماد عمومی جلب کنند. آن‌ها پشت شرکت‌ها و مؤسسات ظاهراً معتبر پنهان می‌شوند تا فعالیت‌های مجرمانه‌شان را مخفی نگاه دارند. همچنین با دخالت در انتخابات^۱ و حمایت مالی از برخی نامزدها، سعی در جلب نظر مقامات دارند. از طریق تطمیع یا تهدید مقامات قضایی و انتظامی، مافیای تلاش می‌کنند از مجازات مصون بمانند. آن‌ها برای گسترش نفوذ خود به صنعت

سرگرمی، رسانه و ورزش نیز راه پیدا می‌کنند. در نهایت برای حفظ قدرت، از هیچ شیوه خشن و غیرانسانی ابایی ندارند.^۱ آن‌ها برای پول‌شویی و ثروتمند جلوه کردن، گاهی در پروژه‌های عمرانی بزرگ سرمایه‌گذاری می‌کنند. همچنین با برقراری ارتباط با باندهای تبهکار سایر کشورها، شبکه فعالیت مجرمانه خود را گسترش می‌دهند. آن‌ها افراد خود را در مشاغل و موقعیت‌های کلیدی قرار می‌دهند تا کنترل بیشتری داشته باشند. با تهدید و ارعاب مخالفان، سعی در خاموش کردن افشاکاری‌ها دارند. گاهی نیز از طریق خانواده و نزدیکان سیاستمداران، برای اعمال نفوذ اقدام می‌کنند. در مواقع لزوم از ابزارهای فناورانه و حملات سایبری بهره می‌گیرند. مافیاهای معمولاً در پشت گروه‌ها و جریان‌های سیاسی قرار گرفته و از آن‌ها به‌عنوان ابزار فشار استفاده می‌کنند. همچنین با نفوذ در نهادهای خیریه و مذهبی، سعی در ایجاد پوششی مناسب برای فعالیت‌های غیرقانونی خود دارند. آن‌ها به دنبال دستیابی به اسناد و اطلاعات محرمانه دولتی هستند و از شبکه‌ای مخفیانه از وکلا و مشاوران حقوقی برای اجتناب از مجازات بهره می‌برند. همچنین فعالیت‌های خود را به فضای مجازی گسترش داده‌اند و همواره به دنبال یافتن راه‌های نوآورانه‌ای برای پیشبرد اهداف غیرقانونی‌شان هستند. این گروه‌های تبهکاری با بهره‌گیری از روش‌های پیچیده پول‌شویی و استفاده از شرکت‌های صوری، منشأ غیرقانونی درآمدهای خود را مخفی می‌کنند. از طریق رشوه و تطمیع، مقامات را تحت کنترل خود درمی‌آورند و با تهدید و ارعاب و حذف فیزیکی مخالفان، به سرکوب مقاومت می‌پردازند. آن‌ها با کنترل بنادر، گمرکات و مرزها، قاچاق را تسهیل می‌کنند و به‌طور مداوم در حال توسعه شبکه نفوذ خود در سطح ملی و بین‌المللی هستند. در صورت لزوم از خشونت و جنگ‌های خانوادگی برای تحکیم قدرت بهره می‌برند.^۲ مافیاهای با استفاده از وعده‌های دروغین، افراد جدید را جذب می‌کنند و با ایجاد وابستگی مالی و اعتیاد، آن‌ها را در دام

۱. انگیزه‌های اقتصادی گروه‌های مافیایی در درجه اول حول محور ارائه خدمات حفاظتی است. گروه‌های جنایت سازمان‌یافته، از جمله مافیا و باندها، در مناطقی با کنترل ضعیف دولتی ظاهر می‌شوند که اغلب به دلیل ممنوعیت یا انزوای جغرافیایی، قومی یا اجتماعی است. این گروه‌ها در طیف وسیعی از فعالیت‌های اقتصادی، قانونی و غیرقانونی، مانند تولید و توزیع کالاها و خدماتی مانند مواد مخدر، قمار و فحشا شرکت می‌کنند. با این حال، کارکرد اصلی که گروه‌های جرائم سازمان‌یافته را متمایز می‌کند، فروش حفاظت است که می‌تواند در برابر جرائم شخص ثالث واقعی باشد یا توسط خود گروه‌ها ساخته شود. جهت مطالعه رجوع شود به (Kumar et al, 2008)

۲. به عنوان مثال می‌توان گفت: مافیاهای پیچیده‌ترین شکل سازمان جنایی محسوب می‌شوند، فعالیت‌های خود را به قاچاق غیرقانونی محدود نمی‌کنند. آن‌ها همچنین کسب و کار را در حوزه اقتصادی قانونی توسعه می‌دهند. تأثیر اقتصادی چنین مشاغلی می‌تواند قابل توجه باشد: دارایی‌های متعلق به خانواده‌های مافیایی ایتالیایی در سال‌های ۱۹۹۹ و ۲۰۰۰ حدود ۵.۲ میلیارد یورو در صنایع خرده‌فروشی و گردشگری، ۴.۲ میلیارد یورو در خدمات، ۷.۸ میلیارد یورو در فعالیت‌های تجاری واردات و صادرات برآورد شده است. ۳.۱۲ میلیارد یورو در صنعت ساخت و ساز، ۱۳.۱ میلیارد یورو در امور مالی، ۲.۶ میلیارد یورو در تجارت بیمه، و ۱۰.۵ میلیارد یورو در فعالیت‌های املاک و مستغلات است. در سال ۲۰۱۱، درآمد جهانی کسب‌وکارهای مافیایی ایتالیا به ۱۴۰ میلیارد یورو رسید که ۵ درصد از تولید ناخالص داخلی ایتالیا را تشکیل می‌دهد. در همین حال، در ژاپن، در طول انفجار حباب املاک در آغاز دهه ۱۹۹۰، نور بر نفوذ قبیله‌های پاکوزا در اقتصاد قانونی روشن شد. به گفته مقامات ژاپنی، ۳۰ درصد از ۶۰۰ میلیارد دلار وام‌های پرداخت نشده توسط بانک‌های محلی به شرکت‌های ثبت شده قانونی و تحت کنترل قبیله‌های پاکوزا اعطا شده است. جهت

مطالعه اصل منبع رجوع شود به: (Duplat, 2012)

خود گرفتار می‌سازند. از قدرت رسانه‌ای برای تحریف واقعیت و القای افکار نادرست بهره می‌برند. با نفوذ در دستگاه قضایی، پرونده‌ها را دست‌کاری می‌کنند. شبکه‌هایی برای قاچاق انسان ایجاد می‌کنند و از طریق فضای مجازی به شستشوی مغزی می‌پردازند. در مناطق تحت سیطره با سرکوب و اخاذی مردم ۱ را وحشت‌زده می‌کنند. آنان معمولاً در پشت شرکت‌ها و مجموعه‌های بزرگ اقتصادی قرار دارند و به‌طور مخفیانه آن‌ها را کنترل می‌کنند. از طریق تأسیس بانک‌ها و مؤسسات مالی غیرمجاز، اقدام به پول‌شویی و فرار مالیاتی می‌نمایند. شبکه‌های پنهانی برای قاچاق دارند و با تهدید و خریدن مقامات، نفوذ خود را در نهادهای انتظامی و امنیتی گسترش می‌دهند. از ارزش‌های دیجیتال و نفوذ در صنایع حساس مثل معادن، حمل و نقل، دارو و سرگرمی بهره می‌برند.

مافیایا با ایجاد انحصار و دست‌کاری بازار، قیمت‌ها را تغییر داده و سودهای کلان می‌برند. از طریق لابی‌گری و نفوذ در مراکز تصمیم‌گیری، قوانین را به نفع خود تغییر می‌دهند. با تأمین مالی گروه‌های تروریستی به ایجاد ناامنی کمک می‌کنند. از طریق اخاذی و زورگیری، منابع مالی عظیمی به دست می‌آورند. به‌طور مداوم به دنبال توسعه نفوذ جغرافیایی خود هستند و در صنایع مختلف ریشه دوانده‌اند. از فناوری‌های پیشرفته برای پنهان‌کاری استفاده می‌کنند. این گروه‌های مافیایی برای تأمین مالی^۲، اقدام به سرقت از بانک‌ها و طلافروشی‌ها می‌کنند و با تهدید مالکان، آن‌ها را مجبور به واگذاری اموالشان می‌نمایند. به‌طور مداوم در حرکت هستند تا از چنگ قانون در برونند و شبکه‌هایی مثل قمارخانه‌ها و فاحشه‌خانه‌ها را اداره می‌کنند. برای فشار بر دولت‌ها^۳ از اعتصاب و تحریم بهره می‌برند پشت ناآرامی‌های اجتماعی نیز حضور دارند. برای آن‌ها یک فرصت است.^۴

۶. مصداق مافیایی سازمان یافته مواد مخدر

امروزه یکی از بازارهایی که به نوع منشأ درآمد جرائم سازمان‌یافته در دنیا وجود دارد اقدامات مجرمانه این گروه‌ها در تهیه و توزیع مواد مخدر سنتی و صنعتی در سراسر دنیاست، تقریباً می‌توان ادعا نمود دستگاه‌های عدالت کیفری در سطح ملی کشورها و نظام بین‌الملل از مبارزه فراگیر با این پدیده سیستماتیک تا حدودی عاجز است. چرا که امروزه حتی در برخی از منابع نیز منعکس شده است این رویکرد با نظام‌های سیاسی نیز در ارتباط تنگاتنگ است. قاچاق فراملی مواد مخدر شامل جابجایی کالاهای غیرقانونی از مرزها می‌شود. در بیشتر موارد، فروشندگان و خریداران مشتاق برای

2. Financing of Mafia Groups
3. Pressure on Governments

۴. به منابع پیشین رجوع گردد.

رسیدن به هدف خود باهم همکاری می‌کنند. در بیست‌وپنج سال گذشته، محققان نشان دادند که شبکه‌های تجارت مواد مخدر اشتراکات زیادی با بازارهای قانونی دارند. نایلور (۲۰۰۳) تعریفی از جرائم مبتنی بر بازار ارائه کرد که برای درک قاچاق مواد مخدر فراملی مفید است. وی اظهار داشت که قاچاق مواد مخدر شامل مبادلات چندجانبه کالاها یا ذاتاً غیرقانونی بین تولیدکنندگان، توزیع‌کنندگان و مصرف‌کنندگان در بستری شبیه به بازار است. دو عنصر از تعریف نایلور به‌ویژه مرتبط هستند. اول، قاچاق مواد مخدر شامل جابه‌جایی یک کالای غیرقانونی از منبع به مصرف‌کننده است. زنجیره بین این دو شامل تعداد معینی از واسطه‌ها است. این را می‌توان به‌عنوان عنصر «اقتصادی» نامید زیرا بر تجارت کالا متمرکز است. این مبادلات در زمینه‌های اجتماعی و سیاسی خاص رخ می‌دهد. در نوع خود کالا ثانویه است. (Naím)، (2012) عنصر زمینه‌ای قاچاق مواد مخدر موضوع بسیاری از تحلیل‌ها در ژئوپلیتیک بوده است. تحلیل‌های اقتصادی قاچاق فراملی نابرابری اساسی را در میان شرکت‌کنندگان در تجارت نشان داد. پیتر رویتر و همکارانش نشان دادند که هزینه‌های تولید در مقایسه باقیمت خرده‌فروشی کوکائین در ایالات‌متحده ناچیز است. بیشترین سود سرمایه از جبران ریسک در هنگام واردات و در خرده‌فروشی حاصل می‌شود. سود هر نفر برای قاچاقچیان سطح بالا و متوسط زیاد است اما بیشتر سود حسابداری بین تعداد زیادی از فروشندگان سطح پایین تقسیم می‌شود. در سطح کشور، آن تحلیل‌ها دلالت بر اولاً: این مسئله دارند که استراتژی‌های تخریب محصولات باهدف افزایش قیمت در کشورهای مقصد از همان ابتدا محکوم به فنا هستند، ثانیاً: که قاچاق فراملی مواد مخدر شامل انتقال پول به کشورهای مبدأ و ترانزیت است. کدام کشورها از تجارت مواد مخدر سود می‌برند؟ ژئوپلیتیک برای توضیح نقش تاریخی افغانستان در تولید خشخاش، استفاده مکرر از اسپانیا به‌عنوان یک کشور ترانزیت به سمت اروپا یا توسعه صنعت کوکائین در کلمبیا مفید است. در همه موارد، قاچاق مواد مخدر به دلیل ترکیبی از عوامل اقتصادی، جغرافیایی، فرهنگی و سیاسی پدید آمد و همچنان پابرجا ماند. یک ویژگی جالب این است که کشورهایی که از تجارت مواد مخدر سود می‌برند به‌ندرت موقعیت‌های کلیدی در اقتصاد جهانی را اشغال می‌کنند. از سوی دیگر، قاچاق هروئین در تاجیکستان تحت سلطه گروه‌های جنایت سازمان‌یافته بسیار سازمان‌یافته با ارتباطات قوی با نظام سیاسی است. ممکن است بدون دخالت دولت فاسد مرکزی و مؤثر، بازارهای مواد مخدر به‌احتمال زیاد پراکنده و رقابتی شوند. تسلط بر جرائم سازمان‌یافته احتمالاً بیشتر منعکس‌کننده شکست دولت است تا عوامل خاص بازار مواد مخدر است. (Reuter)، (2014)

۷. بازار قاچاق انسان (الخصوص جرائم قاچاق جرائم جنسی)

قاچاق انسان، تجارت برده مدرن، در ماده (۳) پروتکل سازمان ملل برای جلوگیری، سرکوب و مجازات قاچاق انسان، به‌ویژه زنان و کودکان (۲۰۰۰) تعریف شده است. قاچاق انسان می‌تواند اشکال مختلفی داشته باشد، زیرا بهره‌برداری می‌تواند در بسیاری از بخش‌ها و راه‌های مختلف شایع باشد. بهره‌برداری جنسی بیشترین نوع تحقیق و شناخته‌شده قاچاق انسان است و طبق آمار UNODC، تاکنون رایج‌ترین نوع قاچاق شناخته‌شده است: ۷۹٪ از قربانیان قاچاق کشف‌شده در ۵۲ کشور قربانی بهره‌برداری جنسی، ۱۸٪ از کار اجباری و ۳٪ از اشکال دیگر بودند.^۱ قاچاق جنسی شامل نوعی استثمار جنسی اجباری یا اجباری است که به فحشا محدود نمی‌شود و هم در ایالات متحده و هم در جامعه جهانی بزرگ‌تر به یک مشکل مهم و رو به رشد تبدیل شده است. هزینه‌های جامعه شامل تنزل حقوق بشر و زنان، بهداشت عمومی ضعیف، جوامع از هم گسیخته و توسعه اجتماعی کاهش یافته است. قربانیان قاچاق جنسی به شرایط نامطلوب سلامت جسمی و روانی و آسیب‌های اجتماعی دست می‌یابند؛ بنابراین، قاچاق جنسی یک موضوع بهداشتی حیاتی با پیامدهای اجتماعی گسترده‌تر است که نیازمند توجه پزشکی و قانونی است. متخصصان مراقبت‌های بهداشتی می‌توانند برای بهبود غربالگری، شناسایی و کمک به قربانیان قاچاق جنسی در یک محیط بالینی کار کنند و به این زنان و دختران کمک کنند تا به خدمات حقوقی و اجتماعی دسترسی پیدا کنند. (2013, Deshpande)

در تحقیقاتی که انجام شده آمده است: فعالیت‌های اخیر تحت رهبری کارگران جنسی از عموم مردم می‌خواهد که در نظر بگیرند که کسانی که در صنعت سکس هستند با انتخاب، شرایط یا اجبار وارد آن می‌شوند، اما تعریف فدرال قاچاق انسان بسیار گسترده‌تر است. با فرض اینکه تمام فحشا غیرارادی است، طرفداران لغو قانون مداخله پلیس را افزایش می‌دهند، بدون اینکه بدانند کسانی که در تجارت جنسی فعالیت می‌کنند اغلب به دلیل خشونت‌هایی که تجربه کرده‌اند، عدم اعتماد به پلیس را گزارش می‌دهند. این مقاله یک تجزیه و تحلیل ثانویه از داده‌های ترکیبی را ارائه می‌کند که من در جمع‌آوری با ۳۰۴ بزرگسال مبادلات جنسی کمک کردم. بسیاری از محققان این گروه تجربه قبلی در تجارت جنسی داشتند. این مقاله به بررسی این موضوع می‌پردازد که چگونه ننگ پیرامون صنعت جنسی به جمعیتی که از قبل در معرض خطر هستند آسیب می‌رساند و چگونه خدمات درمانی ارائه‌شده به کارگران جنسی معمولاً نیازهای آن‌ها را برآورده نمی‌کند. دوگانگی کاذب ارائه‌شده با این دلالت بر اینکه کسی که تجارت جنسی می‌کند یا مجرم است یا قربانی، پیچیدگی‌های زندگی واقعی را برای کسانی که در یک صنعت غیرقانونی کار می‌کنند نادیده

1. <https://www.cairn.info/revue-internationale-de-droit-penal-2014-3-page-669.htm#no3>

می‌گیرد. تصورات نادرست و انگ در مورد کار جنسی منجر به افزایش خشونت و دسترسی پایین به خدمات می‌شود. این حیاتی است که درمانگرانی که با این جامعه در تعامل هستند، درک بهتری از این پیچیدگی‌ها و رویکردهای موجود می‌تواند برای ایجاد محیط‌هایی بدون قضاوت به دست آورند. (p290,2019,Wolf)

با تشریح کارکرد قاچاق انسان به‌عنوان یک سیستم بازار، انواع مختلف تقاضا، نقاط فروش منحصربه‌فرد که قربانیان قاچاق انسان را برای مصرف‌کنندگان و کارفرمایان جذاب می‌کند و زمینه‌های اجتماعی و فرهنگی که این تقاضا را ترویج و حمایت می‌کنند، اکنون مداخلات مختلفی را بررسی کنید که آژانس‌های مجری قانون، دولت‌ها و سازمان‌های اجتماعی می‌توانند برای مقابله با تقاضا برای خدمات قربانیان قاچاق استفاده کنند. ادامه این مقاله ابتدا بر اقدامات کاهش تقاضا در میان مراجعین از طریق اقدامات سرکوبگرانه، قانون‌گذاری، آموزشی، فرهنگی و اجتماعی تمرکز خواهد کرد تحولی که اساساً مبتنی بر این فرض است که حداقل نسبتی از مردانی که خدمات روسپی‌ها را خریداری می‌کنند، مستعد آموزش هستند. برنامه‌ها، «درمان» یا بازدارندگی ارائه می‌کند. (منبع، پیشین)

۸. بازار فروش قاچاق سلاح و مهمات

قاچاق اسلحه یا تیراندازی با اسلحه، تجارت غیرقانونی سلاح‌های کوچک، مواد منفجره و مهمات است که بخشی از طیف گسترده‌ای از فعالیت‌های غیرقانونی است که اغلب با سازمان‌های جنایی فراملی مرتبط است. تجارت غیرقانونی سلاح‌های سبک، برخلاف سایر کالاهای جنایت سازمان‌یافته، به‌جای دستیابی به منافع اقتصادی، بیشتر با اعمال قدرت در جوامع مرتبط است. (Kostakos et al, 2008, p252) سازمان ملل متحد در سال ۱۹۹۱ برای ردیابی واردات و صادرات چندین مورد از خطرناک‌ترین تسلیحات، یک ثبت‌نام برای سلاح‌های متعارف ایجاد کرد. با این حال، مشارکت اجباری نیست و فاقد اطلاعات جامع در مناطق خارج از اروپا است. آفریقا، به دلیل رواج مقامات فاسد و قوانین تجاری که به‌صورت ضعیف اجرا می‌شوند. (p361,Thachuk et al.2014) تجارت غیرقانونی سلاح گرم تهدیدی برای توسعه پایدار، صلح و امنیت است. گسترش آن نه‌تنها درگیری را تشدید می‌کند، بلکه سایر فعالیت‌های مجرمانه را نیز تسهیل می‌کند. بررسی ارتباط بین قاچاق اسلحه و سایر اشکال جرائم سازمان‌یافته نیازمند تجزیه و تحلیل چگونگی ورود اسلحه به بازارهای غیرقانونی است. چگونه دیگر بازارهای جنایی را قادر می‌سازند تا شکوفا شوند. چه اقداماتی توسط دولت‌ها برای کنترل جریان آن‌ها در داخل و خارج از مرزها انجام می‌شود؛ و نقشی که سلاح گرم

در تشدید جرم و خشونت در جوامع سراسر جهان ایفا می‌کند.^۱ اگر قرار است با این موضوع مقابله شود، نظارت و بازدارندگی از تجارت سلاح‌های گرم غیرقانونی باید اولویت اصلی دولت‌ها باشد. سلاح گرم غیرقانونی زیربنای بسیاری از جرائم سازمان‌یافته است که امروزه می‌شناسیم. تحقیقات در تعدادی از مناطق نشان داده است که قاچاق اسلحه و مهمات چه به صورت غیرقانونی تولید شده باشد، چه از درگیری‌های گذشته بازیافت شود، چه از ذخایر دولتی منحرف شده باشد یا از مناطقی که عرضه قانونی و به راحتی در دسترس است قاچاق شود، قاچاق سلاح گرم و مهمات باعث تقویت و گسترش بازارهای غیرقانونی در سراسر جهان می‌شود. بر اساس نظرسنجی رسمی، در سال ۲۰۱۷ حدود ۸۵۷ میلیون سلاح گرم در دست غیرنظامیان در سراسر جهان وجود داشته است. از این تعداد، تنها ۱۲ درصد به عنوان ثبت شده گزارش شده است. در آمریکای لاتین، یکی از خشن‌ترین مناطق جهان، افزایش دسترسی به سلاح‌های گرم به ویژه سلاح‌های تهاجمی که پس از منقضی شدن ممنوعیت سلاح‌های تهاجمی فدرال ایالات متحده در سال ۲۰۰۴ به سمت جنوب جریان پیدا کرد با افزایش قتل‌ها مرتبط است. مناطق درگیری ذخایر تسلیحات را جذب می‌کنند و سلاح‌های گرم جنگ‌های داخلی و درگیری‌های مسلحانه قبلی به دلیل چرخه عمر طولانی‌شان همچنان در این مناطق به گردش در می‌آیند. بسیاری از آن‌ها به دست جنایتکارانی که از آن‌ها برای اعمال خشونت در داخل و خارج از کشور استفاده می‌کنند، راه پیدا می‌کنند. (Guillermo)، (2022) در مورد سلاح‌های گرم ۲۰۲۰، بیشترین سلاح‌های گرم ضبط شده در رویدادهای توقیف، تپانچه، هفت تیر و تفنگ ساچمه‌ای هستند که مجموعاً بیش از ۸۰ درصد از کل سلاح‌های گرم ضبط شده را تشکیل می‌دهند. این مطالعه همچنین خاطرنشان می‌کند که ماهیت قاچاق سلاح گرم می‌تواند در زمینه‌های جغرافیایی مختلف و در رابطه با سلاح‌های مختلف به طور قابل توجهی متفاوت باشد. به عنوان مثال، در برخی مناطق، قاچاق سلاح گرم^۲ ممکن است با قاچاق مواد مخدر و جرائم خشونت‌آمیز مرتبط باشد نتایج نشان می‌دهد که اکثر مجرمان ترجیح می‌دهند بر اساس یک شیوه عمل ثابت عمل کنند. این اشتراک نشان می‌دهد که پتانسیل حرفه‌ای شدن این فعالیت مجرمانه وجود دارد. (p284,2022.et al,Langlois)

۱. اگر چه قاچاق اسلحه در مناطق آشوب سیاسی گسترده است، اما به چنین مناطقی محدود نمی‌شود و به عنوان مثال، در جنوب آسیا، تخمین زده می‌شود که ۶۳ میلیون اسلحه به هند و پاکستان قاچاق شده است. سرکوب تیراندازی با اسلحه یکی از زمینه‌های مورد علاقه در چارچوب حقوق بین الملل است. در سازمان ملل متحد، حمایت گسترده‌ای از اجرای قوانین بین المللی برای جلوگیری از قاچاق اسلحه صورت گرفته است، با این حال، به دلیل عوامل مختلفی که امکان وقوع قاچاق اسلحه را فراهم می‌کند، اجرای آن دشوار بوده است. (The Daily Star Web Edition,2006)

۹. بازارهای تجارت تروریست‌ها (تأمین مالی)

بازارهای مالی تروریست‌ها موضوع پیچیده‌ای است که شامل استفاده از روش‌های مختلف برای جمع‌آوری و انتقال سرمایه برای حمایت از فعالیت‌های تروریستی است. تروریست‌ها سرمایه‌های خود را از طریق فعالیت‌های مختلف جمع‌آوری پول، از جمله فعالیت‌های غیرقانونی مانند قاچاق مواد مخدر، آدم‌ربایی و اخاذی و همچنین از طریق فعالیت‌های قانونی مانند تجارت و خیریه جمع‌آوری می‌کنند. بازارهای مالی متأثر از تروریسم با ویژگی‌های خود بازارها تعیین می‌شوند. به‌عنوان مثال، در مورد حملات (۱۱) سپتامبر، بازارهای مالی مستقیماً تحت تأثیر این حملات قرار گرفتند که هسته اصلی مرکز مالی جهان، مرکز تجارت جهانی، در شهر نیویورک را هدف قرار دادند. این حملات باهدف تضعیف ثبات سیستم مالی ایالات‌متحده و بین‌المللی، ایجاد اختلالات عمده در فعالیت‌ها و افزایش سطح نوسانات انجام شده است.^۱ تأمین مالی تروریسم (TF) جمع‌آوری پول شامل درخواست، جمع‌آوری یا ارائه بودجه است، با این هدف که ممکن است برای حمایت از اقدامات تروریستی، تروریست‌ها یا سازمان‌های تروریستی استفاده شود. چه آن‌ها بخشی از سازمان‌های تروریستی بزرگ باشند که قلمرو را کنترل می‌کنند، یا اعضای سلول‌های تروریستی کوچک، تروریست‌ها به پول نیاز دارند. وجوه آن‌ها ممکن است از منابع قانونی یا از فعالیت‌های جنایی (غارت، اخاذی، سرقت دارایی‌های اقتصادی و منابع طبیعی، بهره‌برداری از سازمان‌های غیرانتفاعی، ربودن برای باج، قاچاق پول نقد) سرچشمه بگیرد. تروریست‌ها به پول برای سلاح، سفر، اقامت و برنامه‌ریزی، آموزش و اجرای حملات تروریستی نیاز دارند. کمبود بودجه توانایی آن‌ها را برای آماده‌سازی انجام حملات و توسعه به‌عنوان یک سازمان محدود می‌کند؛ بنابراین، اختلال و جلوگیری از جریان‌های مالی و معاملات مرتبط با تروریسم یکی از مؤثرترین راه‌ها برای مبارزه با تروریسم است (EU AML/CFT, 2023).

۱۰. نتیجه‌گیری

جرائم سازمان‌یافته توسط گروه‌های مجرمانه‌ای انجام می‌شود که ساختار و سلسله‌مراتب مشخصی دارند. اعضای این گروه‌ها معمولاً روابط خانوادگی یا قومی-محلی با یکدیگر دارند و به‌طور برنامه‌ریزی‌شده عمل می‌کنند. جرائم سازمان‌یافته اغلب شامل فعالیت‌های غیرقانونی پیچیده‌ای

۱. جهت مطالعه بیشتر به منابع ذیل رجوع شود:

-Eldor .R. & Melnick .R. (2004). Financial markets and terrorism. *European Journal of Political Economy/Europäische Zeitschrift Für Politische Ökonomie*, 20(2), 367-386.
<https://doi.org/10.1016/j.ejpoleco.2004.03.002>
 -Johnston and Oana M. Nedelelescu(2005): The Impact of Terrorism on Financial Markets:
<https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2005/wp0560.pdf>

مانند قاچاق مواد مخدر، پول شویی، اخاذی و ارباب است. این گروه‌ها برای انجام این جرائم از تکنیک‌ها و روش‌های حرفه‌ای و پیشرفته بهره می‌برند. یکی از ویژگی‌های مهم جرائم سازمان‌یافته، ماهیت پایدار و طولانی مدت آن است. این جرائم اغلب فراملی و فرامرزی هستند، یعنی فعالیت‌های مجرمانه در چندین کشور صورت می‌گیرد. لذا مبارزه با آن‌ها نیازمند همکاری‌های بین‌المللی گسترده است. جرائم سازمان‌یافته غالباً شبکه‌ای عمل می‌کنند و ارتباطات و تعاملات پیچیده‌ای با سایر گروه‌های مجرمانه دارند. این گروه‌ها اغلب در صنایع و حوزه‌های مشروع نیز به فعالیت می‌پردازند تا پوششی برای فعالیت‌های مجرمانه خود ایجاد کنند. آن‌ها به‌طور معمول از فناوری‌های نوین و روش‌های پیچیده برای ارتباطات و انتقال غیرقانونی پول و کالا استفاده می‌کنند. انگیزه‌های رفتار مجرمانه متفاوت است. برای مثال، نرخ جرم و جنایت در مناطق فقیر معمولاً بالاتر است، زیرا مردم زمانی که معتقدند منابع مالی برای زنده ماندن ندارند ممکن است به اقدامات شدید متوسل شوند. سایر محرک‌های فعالیت مجرمانه ممکن است شامل انتقام، هیجان ارتکاب جرم، بیماری روانی یا اعتیاد باشد. متخصصان عدالت کیفری باید با انواع جرائم و انگیزه برخی از آن‌ها برای انتخاب این سبک زندگی و همچنین نحوه شناسایی مجرمان، دستگیری و محاکمه آن‌ها آشنا شوند. اگر بخواهیم تعریفی از این امر را داشته باشیم معتقدیم جهت‌گیری ارزشی مزدورمنفعت‌گرایانه مجرمان جرائم سازمان‌یافته، طمع و سوداگری آن‌ها را تعیین می‌کند که در نگرش مخرب آن‌ها نسبت به اموال دیگران و تمایل ضد اجتماعی پایدار برای تصرف و تملک آن تحقق می‌یابد. اگر بخواهیم اقتصاد مجرمانه را خیلی ساده تعریف کنیم هرگونه سود و درآمدی که ناشی از فعالیت‌های مجرمانه باشد یا عواید ناشی از آن را می‌توان در قالب اقتصاد مجرمانه دسته‌بندی کرد. اقتصاد فعالیت جنایی شامل تجزیه و تحلیل علل، عواقب و پیشگیری از اقدامات غیرقانونی در زمینه اقتصاد است. درک عوامل تعیین‌کننده و نشانگرهای فعالیت‌های مجرمانه و غیرقانونی به‌منظور توسعه استراتژی‌های پیشگیری مؤثر مهم است. مافیاهای سازمان‌های سودجو و غیرقانونی هستند که با انگیزه‌های مالی و کسب قدرت، به دنبال منافع شخصی خود می‌باشند. آن‌ها از طریق فعالیت‌های غیراخلاقی و خلاف قانون مانند قاچاق مواد مخدر، فحشا، قمار، جعل اسناد و پول شویی، سعی در کسب ثروت و نفوذ دارند. گاهی نیز با نفوذ در عرصه سیاست و اقتصاد و استفاده از رانت و روابط، به دنبال تحکیم قدرت خود هستند. باز هم تأکید می‌شود از ویژگی‌های بارز مافیاهای می‌توان به سازمان‌یافتگی، اتحاد و وفاداری اعضا و استفاده از خشونت و تهدید برای دستیابی به اهدافشان اشاره کرد. در مجموع، مافیاهای تهدیدی جدی برای امنیت و عدالت اجتماعی محسوب می‌شوند و باید با آن‌ها به‌طور جدی برخورد شود. این گروه‌ها اغلب تلاش می‌کنند تا با ایجاد یک نمای خیرخواهانه و کمک به اقشار آسیب‌پذیر، اعتماد عمومی جلب کنند. آن‌ها پشت شرکت‌ها و مؤسسات ظاهراً معتبر پنهان می‌شوند تا فعالیت‌های مجرمانه‌شان را مخفی نگاه دارند.

همچنین با دخالت در انتخابات و حمایت مالی از برخی نامزدها، سعی در جلب نظر مقامات دارند. پیشنهادات به شرح ذیل می باشد:

اولا : پیوستن و فعالیت در نهادهای شفافیت بین المللی همانند FATF می تواند در هر کشوری در مبارزه با این وضعیت بسیار موثر و کارگر باشد .

ثانیا :گسترش همکاریهای بین المللی با دیگر کشورها با توجه به فعالیت های فرامرزی آنها می تواند در کنترل این چرخه مالی نامشروع کمک شایان توجهی نماید.

منابع

الف) منابع فارسی

۱- پیرانی، محمد، عباسی، اصغر، قربانی، علی. (۱۴۰۱). پارامترهای یک عملیات مخفی دام گستری موفق و مشروع در جرم اقتصادی پول شویی. پژوهشهای حقوق جزا و جرم شناسی، ۱۰(۲۰).

ب) منابع انگلیسی

- Eide, E., Rubin, P. H., & Shepherd, J. (2006). Economics of crime. *Foundations and Trends in Microeconomics*, 2(2), 205–279. <https://doi.org/10.1561/0700000014>
- Hindelang, Michael (1978). *Victims of personal crime: an empirical foundation for a theory of personal victimization*. Cambridge, MA: Ballinger Publishing Co. ISBN 9780884107934
- Johnston and Oana M. Nedelescu(2005): *The Impact of Terrorism on Financial Markets*: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2005/wp0560.pdf>
- Krafft, C. (2019, December 9). *The economics of crime*. Pressbooks. <https://mlpp.pressbooks.pub/economicsforthegreatergood/chapter/the-economics-of-crime>
- Langlois, F., Rhumorbarbe, D., Werner, D., Florquin, N., Caneppele, S., & Rossy, Q. (2022). International weapons trafficking from the United States of America: a crime script analysis of the means of transportation. *Global Crime*, 23(3), 284–305. <https://doi.org/10.1080/17440572.2022.2067847>
- Morselli, C. (2013). *Crime and networks*. In Routledge eBooks. <https://doi.org/10.4324/9781315885018>
- Peng, J., Zhang, J., Yuan, W., Zhou, X., Tian, J., & Peng, F. (2022). The commission of crime from the perspective of decision-making differences. *Frontiers in Psychology*, 13. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.937876>

9. R K Ressler; A W Burgess(1985): Crime Scene and Profile Characteristics of Organized and Disorganized Murders: FBI Law Enforcement Bulletin Volume: 54 Issue: 8 Dated: (August 1985) p. 18. <https://www.ojp.gov/ncjrs/virtual-library/abstracts/crime-scene-and-profile-characteristics-organized-and-disorganized>
10. Trafficking in Persons & Smuggling of Migrants Module 7 Key Issues: Effective prevention strategies: Crime prevention strategies. (n.d.): <https://sherloc.unodc.org/cld/en/education/tertiary/tip-and-som/module-7/key-issues/crime-prevention-strategies.html>
11. Lawrence W. Sherman, Denise C. Gottfredson, Doris L. MacKenzie, John Eck, Peter Reuter, and Shawn D. Bushway(July 1998): National Institute of Justice Research in Brief: U.S. Department of Justice Office of Justice Programs National Institute of Justice. <https://www.ojp.gov/pdffiles/171676.pdf>
12. Fromiti. (2020). Organized Crime Module 7 Key Issues: Models and Structure. <https://www.unodc.org/e4j/zh/organized-crime/module-7/key-issues/models-and-structure.html>
13. Altindag, D. T. (2022). Essays on the economics of crime. https://doi.org/10.31390/gradschool_dissertations.1010
14. Deshpande NA ,Nour NM(2013). Sex trafficking of women and girls. Rev Obstet Gynecol.;6(1):e22-7. PMID: 23687554; PMCID: PMC3651545.
15. Duplat ,V. ,Véry ,P. & Monnet ,B. (2012). Forgotten economic actors. How pirates , mafias and other illegitimate firms shape economic systems and competition. M@n@gement ,15 ,274-282. <https://doi.org/10.3917/mana.153.0274>
16. Eldor, R., & Melnick, R. (2004). Financial markets and terrorism. European Journal of Political Economy/Europäische Zeitschrift Für Politische Ökonomie. 20(2), 367–386. <https://doi.org/10.1016/j.ejpoleco.2004.03.002>
17. -EU AML/CFT Global Facility. (2023, July 7). Money laundering and terrorist financing: global AML/CFT context. <https://www.global-amlcft.eu/global-anti-money-laundering-and-counter-terror-ism-financing-context>.
18. FindLaw. (n.d.). Encyclopedia of Law & Economics - 8100 ECONOMICS OF CRIMINAL BEHAVIOR | FindLaw. Findlaw. <https://reference.findlaw.com/lawandeconomics/literature-reviews/8100-economics-of-criminal-behavior.html>
19. Fromiti. (n.d.). Organized Crime Module 1 Key issues: Defining Organized Crime. <https://www.unodc.org/e4j/zh/organized-crime/module-1/key-issues/defining-organized-crime.html>
20. Guillermo Vazquez del Mercado Almada (2022, August 23) Global Initiative Against Transnational Organized Crime.. Arms trafficking and organized crime | GI-TOC. Global Initiative. <https://globalinitiative.net/analysis/arms-trafficking-and-organized-crime>

21. -Ismi .K. (2023.). Crime motivation theories can be adapted to the workplace context and used to develop a comprehensive security plan that helps prevent and reduce crim. [www.linkedin.com. https://www.linkedin.com/pulse/crime-motivation-theories-can-adapted-workplace-used-kais](https://www.linkedin.com/pulse/crime-motivation-theories-can-adapted-workplace-used-kais)
22. Kostakos. Panos A.; Arsovska. Jana (2008). "Illicit arms trafficking and the limits of rational choice theory: the case of the Balkans". *Trends in Organized Crime*. 11 (4): 352–378. doi:10.1007/s12117-008-9052-y. ISSN 1936-4830. S2CID 154641130.
23. Naím. M. (2012. April 25). Mafia states. Carnegie Endowment for International Peace. <https://carnegieendowment.org/2012/04/25/mafia-states-pub-47954>
24. -P H RUBIN(1978): *ECONOMICS OF CRIME: ATLANTA ECONOMIC REVIEW* Volume: 28 Issue: 4 Dated: (JULY-AUGUST 1978). <https://www.ojp.gov/ncjrs/virtual-library/abstracts/economics-crime-2>
25. Reuter. Peter(5 Dec. 2014). 'Drug Markets and Organized Crime'. in Letizia Paoli (ed.). *The Oxford Handbook of Organized Crime*. Oxford Handbooks (2014; online edn. Oxford Academic.). <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199730445.013.00>
26. Sanam Vaghefi(2023): *Crime Prevention Definition & Strategies*: <https://study.com/academy/lesson/crime-prevention-definition-strategies.html>
27. Sandy E. Ramirez Gutiérrez. (2015 .February 3). The criminal economyThe Brooklyn Rail. <https://brooklynrail.org/2015/02/field-notes/the-criminal-economy>
28. Serhii S. Vitvitskyi. Anton Syzonenko. Tetiana Titochka. (2022). Definition of criminal and illegal activities in the economic sphere. *Baltic Journal of Economic Studies* .8(4):34-39. doi: 10.30525/2256-0742/2022-8-4-34-39
29. Thachuk. Kimberley; Saunders. Karen (September 1, 2014). "Under the Radar: Airborne Arms Trafficking Operations in Africa". *European Journal on Criminal Policy and Research*. 20 (3): 361–378. doi:10.1007/s10610-014-9247-5. ISSN 1572-9869. S2CID 144051979.
30. The Daily Star Web Edition Vol. 5 Num 712. (2006. May 30). <https://archive.thedailystar.net/2006/05/30/d6053001107.htm>
31. The main types of crimes: motivations and crime protection. (2020 .September 18). Maryville Online. <https://online.maryville.edu/blog/types-of-crimes>
32. The Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children. Supplementing the United Nations Convention Against Transnational Organized Crime (2000).http://www.uncjin.org/Documents/Conventions/dcatoc/final_documents_2/convention_%20traff_eng.pdf
33. Vimal Kumar and et al (2008): *ON THE ECONOMICS OF ORGANIZED CRIME*: <https://www.economics.uci.edu/files/docs/workingpapers/2007-08/skaperdas-15.pdf>

34. Wolf ,A. (2019). Stigma in the sex trades. *Sexual and Relationship Therapy* ,34(3) , 290–308. <https://doi.org/10.1080/14681994.2019.1573979>

